

Straume Hogne Jarle
STRAUME
5939 SLETTA

Referanser:
Dykkar:
Vår: 20/19135 - 23/25388

Saksbehandlar:
Øystein Hafnor Kolstad
oystein.hafnor.kolstad@alver.kommune.
no

Dato:
30.03.2023

Vedtak - Søknad om nydyrking gbnr 493/3 Straume felt 1

Administrativt vedtak: Saknr: 352/23

VEDTAK:

Med heimel i forskrift om nydyrking gjev Alver kommune løyve til nydyrking av felt 1 på gbnr 493/3 Straume

- **Dersom det kjem fram kulturminne må alt arbeid stogast og vestland fylkeskommune varslast.**
- **Løyve fell vekk om ikkje tiltaket er igangsett innan 30.04.2026**
- **Når nydyrkinga er ferdig skal kommunen varslast for ferdiggodkjenning**
- **Vassdrag med årssikker vassføring skal vegetasjonssone vera minst 6 meter.**

Saka gjeld

Hogne Straume søkar om nydyrking av ca 49 dekar delvis tresatt myr på gbnr 493/3. Han driv sjølv med mjølkeproduksjon på gbnr 493/5 der det ikkje er meir areal å dyrka.

VURDERING:

Paragraf 5a i forskrift om nydyrking nemner at kommunen i særlege tilfeller kan gje dispensasjon frå forbodet om dyrking av myr. Eit av eksempla er der grunneigars einaste dyrkingsressurs er myr. Då innmarksbeita i regionen stort sett har grunt jordsmonn med mykje fjell og knausar er det ikkje mogleg å dyrke desse areala. Då er det i hovudsak myr som kan nyttast. Omsøkt område er eit mindre areal som tidlegare er delvis punktert og er omkransa av beite og slåtteareal. Dyrking av dette arealet vil og ha positiv innverknad på areala rundt og vil gje ei god arrondering av slåttemarka.

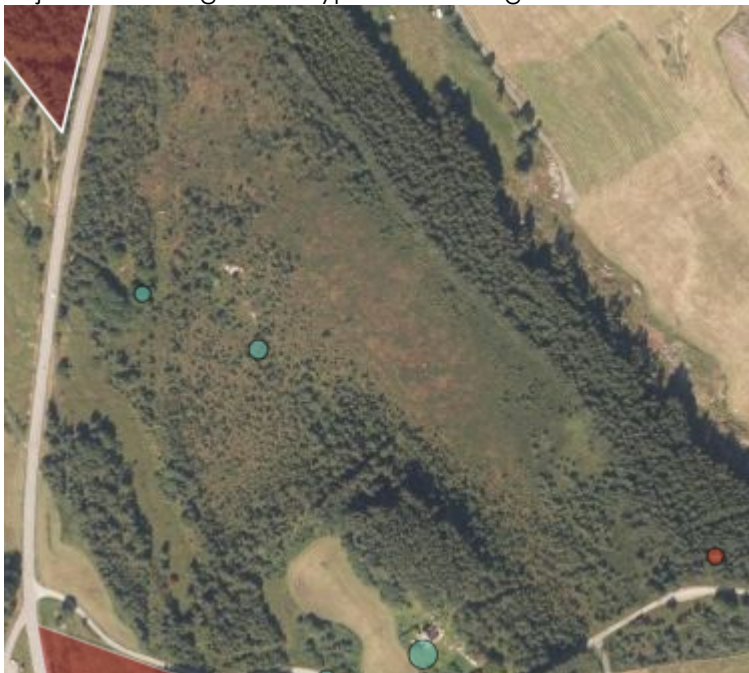
Med auka fokus på betre grovfôr og auka matproduksjon på norske ressursar treng me meir areal i drift. Politisk tvungen bruksendring til lausdrift i 2034 vil og krevja meir areal då ein i utgangspunktet må utvida drifta for å få eit økonomisk grunnlag for utbygginga. Det er ikkje

lett å få tak i dyrka mark i då det er eit aktivt jordbruksområde på Radøy, då står ein igjen med dyrking av myr.

Andre moment som skal vurderast i saka er natur- og kulturlandskapsverdiar, evt. konflikt med kjende kulturminner, konflikt med vassdrag, vegrettar/tilkomstar.

Prinsippa i §§ 8–12 i naturmangfaldslova er lagt til grunn ved vurdering av vedtaket. Det er særleg vektlagd berekraftig bruk og vern av naturmangfaldet der den samla belastninga for økosystemet vert vurdert både på staden og sett i ein større samanheng.

Ein har mellom anna sjekka det aktuelle arealet i www.naturbase.no og www.artsdatabanken.no og kulturminnesøk utan at det er gjort funn i området for nydyrking. Området er elles omkransa av skog, myr, dyrka mark og beite og øydelegg såleis ikkje andre viktige naturtypar. Det er registrert nokre funn av livskraftige fugleartar i området.

Figur 1 Utsnitt artsdatabasen

Saka har òg vore sendt på høyring til Statsforvaltaren i Vestland og Vestland Fylkeskommune. Dette med bakgrunn i forskrifta § 9 om saksførebuinga der det heiter at Statsforvaltaren skal få høve til å uttale seg der «vesentlege natur- og kulturlandskapsverdiar kan verte råka. I dette tilfellet er det søkt om å dyrke opp dels skogsdekt myr.

I uttale av 08.02.2023 peikar Statsforvaltaren på innhaldet i forskrift om nydyrking § 1 der det går fram at nydyrkinga skal gjerast på ein måte som tek omsyn til natur- og kulturlandskap. I dette ligg at det skal leggest vekt på omsynet til miljøverdiar som biologisk mangfald, kulturminne og landskapsbilde. Det skal òg leggest vekt på å sikre gode driftsmessige løysingar. Statsforvaltaren peikar òg på at det etter § 5 i forskrifta skal leggest vekt på om det ut frå jordlova § 1 er ønskjeleg å styrke driftsgrunnlaget på eigedomen.

Endeleg nemner Statsforvaltaren at forskrift om nydyrking vart endra 2.juli slik at nydyrking av myr ikkje lenger er tillate. I særskilte tilhøve er det mogleg å gje dispensasjon frå dette

forbodet. Dersom dispensasjonssøknaden fell inn under eit av dei særlege tilfella nemnt i forskrifta, kan det likevel berre gjevast dispensasjon når behovet for tiltaket er meir tungtvegande enn omsynet til natur- og kulturlandskap om omsynet til klima. Statsforvaltaren held fram at sækjar må dokumentere at nydyrkinga er av vesentleg betydning for å oppretthalde drifta.

Figur 2 Nydyrkingsområde består av djup myr og noko grunn myr

Desse interessene skal vegast opp mot landbruks-interessene slik Statsforvaltaren i sitt høyringsvar målber. Vi drøftar dette lenger nede i dokumentet.

Det er slik at det i same området er liknande areal som framleis liknar biotopen som er søkt dyrka opp. Kommunen vurderer det derfor slik at leveområda framleis er av slik storleik og så samanhengande at det ikkje vil gå nemneverdig utover verken artane.

Som nemnt skal slike søknader vurderast etter naturmangfaldslova §§ 8 – 12 jf. § 7. Ut frå det som kjem fram ovanfor, finn vi at kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfaldslova § 8 er godt nok til å fatte vedtak. Vidare er «føre-var» prinsippet teke i vare med det kunnskapsgrunnlaget som ligg føre, slik intensjonane i naturmangfaldslova § 9 føreset. Vi kan heller ikkje sjå at den samla byrda for økosystemet er nemneverdig lidande jf. naturmangfaldslova § 10.

Dette dyrkingsfeltet er delvis avgrensa i omfang og heller ikkje gjev, etter kommunen sitt syn, nemneverdige ulemper og slik sett gjev best mogleg lokalisering, mellom anna i høve driftssenteret jf. naturmangfaldslova §§ 11-12.

Det vert og områder rundt dyrkingsarealet som ikkje vert berørt.

Som store delar av landet elles har jordbruket i Alver gått gjennom store endringar dei siste 10-15 åra. Dette gjeld særleg mjølkeproduksjonsbruka som er vorte klart færre, men med mykje større produksjon enn kva tilfellet var tidlegare. Til dette treng det meir areal for kvar driftseining. Alver kommune og dei tre tidlegare kommunane kvar for seg har saman med dyktige brukarar opp gjennom åra prøvd å leggje til rette for å halde oppe drifta av jordbruksareal i området. Dette har ført til at mange små bruk framleis er aktivt drive, i dei fleste tilfelle som sauebruk. Det er slik sett lite eller inkje leigejord tilgjengeleg i området. Når lausdriftskravet kjem i 2034 vert det større trøng for areal for dei bruka som må oppgradera driftbygningen. For at det skal vera økonomisk forsvarleg må ein auka

produksjonen og dermed auka krav til areal. Arealet som er omsøkt ligg inntil eksisterande slåtteareal og det er kort avstand til driftsbygg og grovfôrlager.

Søkar grunngjev søknaden med at han innan 2034 lyt byggje ny driftsbygning for å kome krava til lausdrift i møte. Han har born som ynskjer å ta over. Dagens driftsomfang på om lag 150.000l mjølk/år kan ikkje forsvare ei slik utbygging. For Alver kommune vil det vere «gull verdt» om bruket kan halde fram produksjon og auke denne for neste generasjon. Avstanden mellom området som skal dyrkast og driftsbygningen er om lag 1km (oppmålt på kart), noko som både i klimasamanheng og bedriftsøkonomisk er betre enn å køyre lange avstandar for å hente fôr på leigeareal langt borte frå driftssenteret. Mykje av kjøringa kan og skje på interne landbruksveggar på eigen eigedom. Søkar ser for seg å framleis nytta siloar då kjøyreavstanden er kort.

Alver kommune meiner dette er gode og vektige grunnar for å kome søknaden i møte.

Ved nydyrking skal det settast igjen ei vegetasjonssone mot vassdrag. Langs vassdrag med årssikker vassføring skal sonen vera minst 6 meter målt ved normal vassføring. Langs vassdrag utan årssikker vassføring skal sonen vera minst 2 meter. Som vassdrag regnes stillestående eller rennande overflatevatn med årssikker vassføring og vassløp utan årssikker vassføring dersom det skilar seg tydeleg frå omgivelsane. Ved fare for avrenning til vassdrag skal det opparbeidast eit fangdammsystem.

Vegetasjonssona kan bestå av gras artar som kan haustast, men som ikkje skal gjødslast. Ein skal heller ikkje driva jordbearbeiding i denne sona.

Ein bør og sterkt vurdera dyrkingsløyningar som profilering og/eller omgraving for å redusere utsleppa mest mogleg.

Her må søkar søke kunnskap hjå forvaltninga eller andre aktørar som Norsk Landbruksrådgjeving på dyrkingsmetodar.

Regelverk

- Jordlova LOV-1995-05-12-23
- Forskrift om nydyrking FOR-1997-05-02-423
- Naturmangfaldslova
- Forvaltningslova

Mynde

Saka er handsama og avgjort administrativt i medhald av delegerert mynde, jf. kommunelova § 23 nr. 4 og gjeldande delegeringsreglement.

Klage

Vedtaket er eit enkeltvedtak etter reglane i lov om offentleg forvaltning (fvl). Vedtaket kan klagast på til kommunen, jf. fvl. §§ 28-36. Klagefristen er 3 veker, jf. fvl § 29 (1). Det er nok at klagen er postlagt innan fristen går ut. Klagen skal sendast skriftleg til kommunen. I klagen skal det gå fram kva det vert klaga på i vedtaket, og kva endringar ein ønskjer. Klagen skal grunngjevast.

Før det kan reisast søksmål om vedtaket er gyldig eller krav om erstatning, må høve til å klage på vedtaket vere nytta fullt ut, jf. fvl. § 27b.

Ved all vidare kontakt i denne saka, ver venleg og referer til saknr.: «ArkivSakID»

Med vennleg helsing
Alver kommune, Landbruk

Laila Bjørge
Avdelingsleiar

Øystein Hafnor Kolstad
rådgjevar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

Kopi til:

Statsforvaltaren i Vestland

Njøsavegen 2

6863

LEIKANGER

Mottakarar:

Straume Hogne Jarle

STRAUME

5939

SLETTA